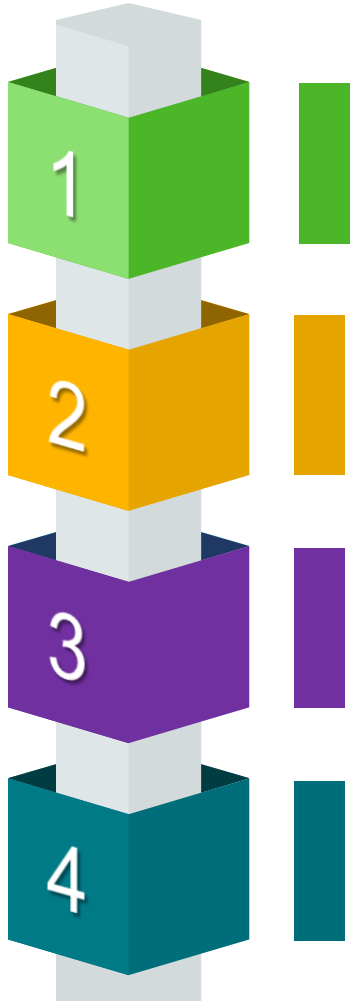

Mustaqillik yillarida O‘zbekistondagi ma’naviy va madaniy taraqqiyot

Reja:

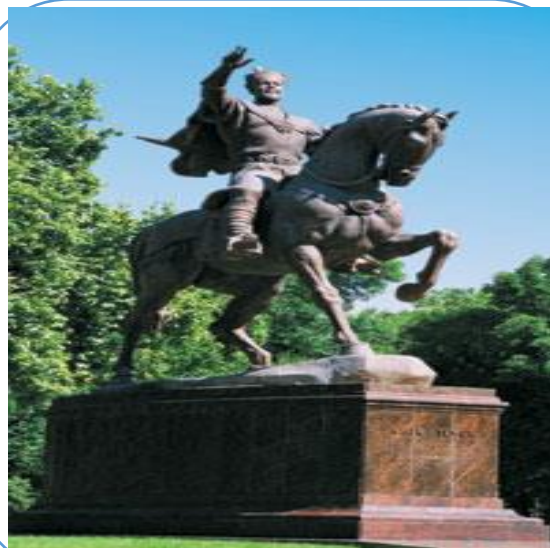
Mustaqillik yillarida ma'naviy va ma'rifiy hayot. Milliy istiqlol g'oyasi va mafkuraviy masalalar. Milliy urf-odatlar, qadriyatlar va an'analarning qayta tiklanishi

Mustaqillik yillarida buyuk ajdodlar va tarixiy shaxslarga bo'lgan e'tibor. O'zbekiston Respublikasi Birinchi Prezidenti Islom Karimovning ajdodlar merosi va milliy qadriyatlarni tiklash borasidagi xizmati.

Tarixiy shaharlar (Buxoro, Samarqand, Marg'ilon, Qarshi, Toshkent, Xiva, SHahrisabz) yubileylarining xalqaro miqyosda keng nishonlanishi. Toshkent shahrining "Islom madaniyati poytaxti" deb e'lon qilinishi va uning ahamiyati.

Madaniyat va san'at sohasining rivojlanishi. Milliy sport turlarining rivojlantirilishi. Beshta tashabbus va uning yuksak ma'naviy madaniyatni ta'minlashdagi o'rni. O'zbekistonda millatlararo va dinlararo munosabatlardagi barqarorlikni ta'minlash borasidagi davlat siyosati.

Mustaqillik yillarida ma'naviy va ma'rifiy hayot. Milliy istiqlol g'oyasi va mafkuraviy masalalar. Milliy urf-odatlar, qadriyatlar va an'analarning qayta tiklanishi

Tayanch tushunchalar:

Ma`naviy-ma`rifiy islohot, ustuvor yo'nalish, ma`naviyat va ma`rifat markazi, milliy g'oya, milliy-madaniy markaz, istiqlol mafkurasi, komil inson.

Uzoq ming yilliklar tarixi shundan dalolat beradiki, o'zbek milliy davlatchilik tarixi eng avvalo ma'naviyat-ma'rifatning jamiyat hayotida muhim o'rin egallaganligi bilan chambarchas bog'liqdir. Ushbu azaliy an'anaga mustaqillik yillarida ham alohida e'tibor berilishi juda ahamiyatli bo'ldi. Qayd etish lozimki, istiqlolning dastlabki davrlaridanoq madaniyatning metodologiyasi o'zgardi.

Agarda, sho'rolar mustabid tuzimi davrida madaniyatning asosiy vazifasi jamiyat a'zolarining kommunistik mafkura va soxta g'oyaga e'tiqodini mustahkamlashga safarbar etish bo'lsa, istiqlol davrida uning maqsadi tamomila o'zgardi.

Eng avvalo, mamlakat hukumati, Prezidentning ma`naviy-ma`rifiy omillarga nisbatan munosabati shakllandi. Jumladan, ma`naviy-ma`rifiy islohotlar davlat siyosatining asosiy ustivor vo`nalishi, deb hisoblandi

Birinchidan: Joylarda ma`naviyat bilan bog`liq shularning amalga oshirilishi uchun butun mas`uliyatning hokimlar, vazirliklar, idoralar, tashkilotlarning birinchi rahbarlari zimmalariga yuklatilishi juda katta ijtimoiy ahamiyat kasb etdi

Ikkinchidan, ma`naviyati yuksak millat va davlatnigina kelajagi buyuk bo`lishi mumkin ekanligi to`g`risidagi ijtimoiy fikr shakllana boshlandi

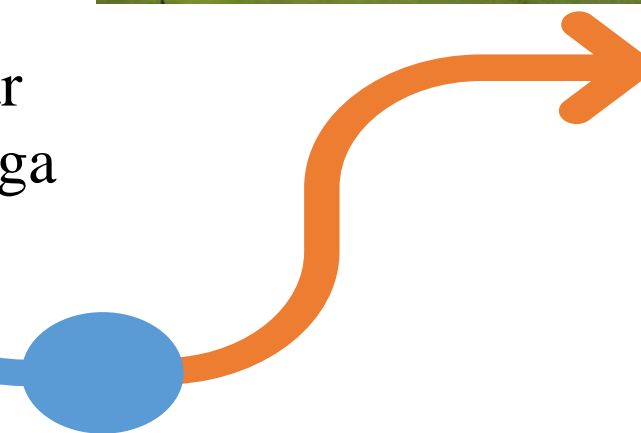
Uchinchidan, ma`naviyat va ma`rifat jamiyatni poklantiruvchi kuch ekanligi e`tirof etilmoqda

Beshinchidan, istiqlol davrida ma`naviyatning har qanday siyosiy hukmron mafkuralardan holiligi

To`rtinchidan, istiqlol davri O`zbekiston jamiyati ma`naviyatining eng muqaddas maqsadlaridan birikelajakni ma`naviy jihatdan mustahkamlovchi jamoatchilik fikri shakllandi.

Prezident I.Karimovning 1992 yil 7 martidagi Farmoni bilan O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Maxkamasi qoshida Din ishlari bo‘yicha qo‘mita tashkil etildi. 27 mart kuni O‘zbekiston Prezidentining «**Ro‘za Xayitini dam olish kuni deb e‘lon qilish to‘g‘risida**» Farmon e‘lon qilindi. 1992 yildan boshlab har yili mamlakatimizda ro‘za xayiti umumxalq bayrami sifatida keng nishonlanmoqda. SHuningdek, qurbon xayiti ham yurtimizda dam olish kuni va bayram qilib nishonlanadigan bo‘ldi. Eng muhimi, xalqimiz o‘z tarixida birinchi marta bevosita hukumat yordamida har yili muqaddas Haj va Umra amallarini ado etish sharafiga muyassar bo‘lmoqda.

1995 yil 19 mayda O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Maxkamasi qarori bilan Toshkentda xalqaro islom tadqiqot Markazi tashkil etildi.

1.

O'zbekistonda istiqomat qilayotgan ko'p millatli xalqlarning madaniy taraqqiyoti, ularning o'zliklarini anglash jarayonlariga bo'lgan intilishlarini qonuniy-huquqiy asosda qondirish masalalari ham mamlakat hukumati oldidagi eng muhim vazifalardan biri bo'ldi. Shu o'rinda 1989 yili madaniyat vazirligi huzurida respublika millatlararo madaniy markazning tashkil etilishini alohida ta'kidlash lozimdir.

2.

Agarda 90-yillarning boshlarida O'zbekistonda 12 ta milliy-madaniy markaz faoliyat ko'rsatgan bo'lsa, hozirgi kunga kelib ularning soni 80 dan ortdi. Mustaqillik yillarida milliy-madaniy markazlar faoliyati ustidan muvofiqlashtiruvchi ishlarining ko'lami ham ortdi va 1992 yil yanvar oyida hukumat qarori bilan Respublika Baynalmilal Madaniy markazi tashkil etildi.

Shuning uchun ham O'zbekiston hukumati madaniyatdagi milliylik va baynalmilallik nisbatini saqlashga muhim vazifa sifatida munosabatda bo'la boshladi. Ayni paytda 130 ga yaqin millat va elat yashayotgan O'zbekistonda har bir millat ravnaqi, [uning barqaror taraqqiyoti](#), xavfsizligi va yashash kafolotlariga har qanday tahdidlarning oldini olish, u yoki bu millatga mansub kishilar guruhining xudbinlik kayfiyatlarini muqarrar tarzda boshqa millat, xalq imkoniyatlarini zo'ravonlik va zug'um bilan chegaralab qo'yadigan davlat siyosatining ishlab chiqilishi bu boradagi amaliy ishlarning samarasini oshirdi

MA'NAVIY, MADANIY TARAQQIYOTI

1

YUrtimizda ma'naviy merosni tiklashga bag'ishlab amalga oshirilgan ulkan ishlardan biri Ahmad al-Farg'oniyning 1200 yillik, Imom Ismoil al-Buxoriyning 1225 yilligi hamda Amir Temurning 660 yilligi yubileylari tantanalarini nishonlash, ularning faoliyatini va ijodini to'liq yoritib xalqimizga bayon etish hamda nomlarini abadiylashtirish bo'ldi. Hukumatimiz qarori bilan 1996 yil Amir Temur yili deb e'lon qilindi

2

Uning yubiley tantanalari nafaqat O'zbekistonda balki xalqaro miqyosda ulkan ko'tarinkilik bilan nishonlandi. Amir Temurning hayoti, faoliyatiga doir bir necha o'nlab asarlar yaratildi. O'zi tug'ilgan SHaxrisabzda hamda Toshkentning markazida ulkan haykali o'rnatildi. SHuningdek, nihoyatda xashamatli tarzda Temuriylar muzeyi binosi qad ko'tardi. Amir Temur nishoni ta'sis etildi.

3

Bu qilingan ishlar snuni bildiradiki, mustaqillik sharofati bilan ko'plab haqiqatlar yuzaga chiqmoqda, ya'ni, shulardan eng yirigi - sho'rolar davrida g'irt bosqinchi, kallakesar, gazanda degan nomlar bilan niqoblanib kelingan Amir Temur nomi o'zining haqiqiy yirik tarixiy shaxs, intizomli iqtidorli hukmdor, etuk sarkarda, bunyodkor, yirik, markazlashgan turkiy davlat asoschisi degan haqiqiy obro'-e'tibori va mavqeini topdi

O'zbekiston mustaqillikka erishgach, ajdodlarimizdan qolgan madaniy tarixiy merosga e'tibor kuchaydi, tarixiy yodgorliklar davlat nazorati ostiga olindi. Istiqlol yillarida Buxoro, Samarqand, Termiz, Xiva, Toshkent. Qo'qon. Shahrisabz kabi shaharlarda ulug' ajdodlarimizning yuksak iste'dodi bilan bunyod etilgan obidalar o'zining haqiqiy qadr-qimmatini topdi, ularni ta'mirlash va asl qiyofasini tiklash davlatimiz siyosatining ustuvor yo'nalishlaridan biriga aylandi.

Toptalgan tariximiz, qutlug' qadamjolar, hatto nomlari ham unutilayozgan obidalar ta'mirlandi, qayta tiklandi. Imom al Buxoriy, Imom at-Termiziy, Abu Mansur al-Moturudiy, Ahmad al-Farg'oniy, Burhoniddin al-Marg'inoniy, Mahmud az-Zamaxshariy kabi ulug' allomalarimizning sha'nlariga munosib yodgorlik majmualar yaratildi. Toshkent, Samarqand va Shahrizabzda Sohibqiron Amir Temur, Toshkentda Mirzo Ulug'bek, Alisher Navoiy, Urganchda Jaloliddin Manguberdi, Termizda Alpomish haykallari qad ko'tardi.

Bugungi kunda mamlakatimizda etti mingdan ortiq yodgorlik, shu jumladan, 2500 ta me'moriy obida, 2700 tadan ortiq monumental san'at asari davlat muhofazasiga olingan. 1991 yildan Xivadagi Ichonqal'a qo'riqxonasidagi, 1993 yildan Buxoro shahri markazidagi, 2000 yildan Shahrisabz shahri markazidagi yodgorliklar Yuneskonning "Umumjahon madaniy merosi" ro'yxatiga kiritildi yillarda bunyod etilgan Oqmasjid istiqlol davrida xalqimizning muqaddas ziyoratgohiga aylanib, yaxshilik va ezgulikka, tinchlik va osoyishtalikka. O'zaro ahil va hamjihat bo'lishga xizmat qilmoqda.

YUNESKO

Mamlakatimiz hududida mavjud bo'lgan to'rt mingdan ziyod moddiy-ma'naviy obida umumjahon merosining noyob namunasi sifatida YUNESKO ro'yhatiga kiritilgan.

Ajdodlarimiz tafakkuri va dahosi bilan yaratilgan eng qadimgi toshyozuv va bitiklar, xalq og'zaki ijodidan tortib, bugungi kunda kutubxonalarimiz xazinasida saqlanayotgan ming-minglab qo'lyozmalargacha bizning buyuk ma'naviy boyligimizdir. Bunchalik katta me'rosga ega bo'lgan xalq dunyoda kamdan-kam topiladi.

Биз ёшларга доир давлат сиёсатини ҳеч оғишмасдан, қатъият билан давом эттирамиз. Нафақат давом эттирамиз, балки бу сиёсатни энг устувор вазифамиз сифатида бугун замон талаб қилаётган юксак даражага кўтарамиз.

"TARAQQIYOT STRATEGIYASI"
MARKAZI

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti SH.M. Mirziyoyevning 2019 yil 19-martdagi videoselektorda ijtimoiy, ma'naviy-ma'rifiy sohalardagi ishlarni yangi tizim asosida yo'lga qo'yish bo'yicha ilgari surgan 5 ta muhim tashabbus:

1

Yoshlarning musiqa, rassomlik, adabiyot, teatr va san'atning boshqa turlariga qiziqishlarini oshirishga, iste'dodini yuzaga chiqarishga xizmat qiladi.

2

Yoshlarni jismoniy chiniqtirish, ularning sport sohasida qobiliyatini namoyon qilishlari uchun zarur sharoitlar yaratishga yo'naltirilgan.

3

Aholi va yoshlar o'rtasida kompyuter texnologiyalari va internetdan samarali foydalanishni tashkil etishga qaratilgan.

4

Yoshlar ma'naviyatini yuksaltirish, ular o'rtasida kitobxonlikni keng targ'ib qilish bo'yicha tizimli ishlarni tashkil etishga yo'naltirilgan.

5

Xotin-qizlarni ish bilan ta'minlash masalalarini nazarda tutadi.

Futbol

Futbol — O‘zbekistondagi madaniy hayotning ajralmas qismidir. O‘zbek futbolining tarixi chuqur va mustahkam ildizga ega bo‘lib, bu ildizlar XX asr boshlariga borib taqaladi. 1912-yildayoq, hozirga kelib „Millionlar o‘yini“ deb atalayotgan mazkur o‘yin „kasalligi“ bilan Farg`ona va Qo`qonning butun aholisi „og‘rigan“ edi. O‘zbek futboli tarixidagi ilk jamoa ham aynan shu vohada paydo bo‘lgani ham fikrlar isbotidir. Shundan so‘ng, Samarqand, Toshkent, Andijon, Namangan hamda O‘zbekistonning boshqa shaharlarida turli futbol klublari paydo bo‘la boshladi. O‘tgan asrning 20-yillari o‘rtalariga kelib, mamlakat birinchiligi baxslari ham o‘tkazila boshladi. 1928-yilda O‘zbekiston Milliy terma jamoasi asos solindi. O‘sha kezlarda endi tashkil etilgan jamoa Moskvada o‘tgan spartakiada baxslarida o‘ziga hos natijalarni qayd etdi.

www

Она вошла в себя ранее существовавшие истинности гимнастики, где главенствующей была выразительность человеческого тела, грассирующая гимнастика, где все было подчинено темпоритму музыкального или звукового сопровождения, олимпийская гимнастика, где доминировала пластичность движений, свободную пластику Александры Дункан.

E`TIBORINGIZ UCHUN RAHMAT !